

ҚОНУНИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

ДАР БОРАИ ТАЪМИНИ АМНИЯТИ БИОЛОГӢ ВА МУҲОФИЗАТИ БИОЛОГӢ

Бо қарори Маҷлиси намояндагони
Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон

25 ноябри соли 2020, № 251

қабул карда шуд.

Бо қарори Маҷлиси миллии
Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон

25 январи соли 2021, № 119

ҷонибдорӣ карда шуд.

Қонуни мазкур муносибатҳои ҷамъиятии бо агенту токсинҳои биологии назоратшаванда алоқамандро бо мақсади таҳкими низоми амнияти биологӣ ва муҳофизати биологӣ танзим менамояд.

БОБИ 1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 1. Мафҳумҳои асосӣ

Дар Қонуни мазкур мафҳумҳои асосии зерин истифода мешаванд:

- **агенти биологӣ** - ҳама намуди микроорганизм, вирусҳо ё ҷавҳари сирояткунандае, ки метавонанд боиси беморӣ ё фавти инсон, нобудшавии ҳайвонот, наботот ва дигар организми зинда, бадшавии сифати маводи озуқа, таҷҳизот, захира ё маводи дигар ва тағйирёбии номатлуби муҳити зист гарданд;

- **агенту токсинҳои биологии назоратшаванда** - ангезандаҳои бемориҳои сирояткунанда ва токсини онҳо, ки барои саломатӣ ва амнияти аҳоли, муҳити зист, ҳайвонот ва наботот, маҳсулоти ҷорводорӣ ва растанипарварӣ хатари ҷиддӣ доранд ва метавонанд ҳамчун силоҳи биологӣ истифода карда шаванд;

- **амнияти биологӣ** - таъмини чораҳои бехатарӣ дар ҳамбастагӣ бо расмиёти таъмини муҳофизати биологӣ, ки барои коҳиш додани хавфи талаф, тасарруф ё истифодаи агенту токсинҳои биологии назоратшаванда ба сифати силоҳи биологӣ, таҳрибкорӣ, биотерроризм ё технология ва усулҳои амалии пешгирии паҳншавӣ ва озодшавии тасодуфии онҳо истифода мешаванд;

- **баҳодиҳии хавфи биологӣ** - раванди арзёбии хавфи марбут ба хатари биологӣ бо дар назар доштани мувофиқати механизмҳои мавҷудаи назорат,

инчунин қабули қарорҳо дар хусуси чоиз будан ё набудани хавфи биологии мазкур;

- **воситаҳои дастраснамоӣ** - силоҳҳои стратегӣ ва системаҳои дигари бесарнишин, ки барои ба нишон расонидани силоҳи биологӣ ё токсинӣ қодир буда, барои истифода бо ҳамин мақсадҳо истеҳсол карда шудаанд;

- **идоракунии хавфи биологӣ** - таъмини идоракунии муташаккил дар объектҳои эҳтимолан хатарноки биологӣ бо мақсади паст кардани хавфи марбут ба агенту токсинҳои биологии назоратшаванда;

- **маҳсулот** - натиҷаи фаъолият, ки дар шакли моддӣ пешниҳод шудааст ва барои истифодаи минбаъда бо мақсадҳои хоҷагӣ ва дигар мақсадҳо муқаррар гардидааст;

- **муҳофизати биологӣ** - маҷмӯи чораҳои ташкилӣ, ҳуқуқӣ, санитарию техникӣ ва муҳофизати инфиродӣ, ки барои пешгирӣ намудани талаф, тасарруф, ихроҷ, таҳвил, истифодаи нодуруст ё қасдан паҳн кардани агенту токсинҳои биологии назоратшаванда, инчунин дастрасии беичозат равона карда шудаанд;

- **нишондиҳандаи бехатарии биологӣ** - тавсифи омили бо усулҳои муносири таҳқиқот ошкор гардидаи муҳити зисти инсон, ки дар он таъсири мустақим ва ғайримустақими номусоид ба саломатии наслҳои имрӯз ва оянда мавҷуд набуда, қобилияти корӣ ва шароити санитарию маишии зисти инсонро коҳиш намедихад; объектҳои эҳтимолан хатарноки биологӣ - ташкилоту муассисаҳое, ки фаъолияти истеҳсолии онҳо бо муомилот бо агенту токсинҳои биологии назоратшаванда алоқаманд мебошад;

- **объектҳои эҳтимолан хатарноки биологӣ** – ташкилоту муассисаҳое, ки фаъолияти истеҳсолии онҳо бо муомилот бо агенту токсинҳои биологии назоратшаванда алоқаманд мебошад;

- **ҳолати садамавӣ** - ҳолати ғайримуқаррарӣ дар объекти эҳтимолан хатарноки биологӣ, ки дар минтақаи истеҳсоли ва муҳити зист хатари эҳтимолии тасодуфан паҳн шудани агенту токсинҳои биологии назоратшавандаро ба миён оварда, метавонад боиси оқибатҳои дарҳол ё дертари манфӣ ба саломатии инсон ва муҳити зист гардад;

- **силоҳи биологӣ ё токсинӣ** - агенту токсинҳои биологии назоратшаванда, ки барои нобудсозии оммавии қувваи зиндаи душман, ҳайвонот, зироатҳои кишоварзӣ, заҳролудсозии маводи озуқа ва манбаъҳои об, инчунин аз қор баровардани таҷҳизоту воситаҳои ҳарбӣ таъйин гардидаанд;

- **таҷҳизот ва технологияҳои таъиноти духадафа** - таҷҳизот ва технологияҳое, ки бо мақсадҳои осоишта истифода гардида, метавонанд барои тайёр кардани силоҳи қатли ом истифода шаванд;

- **токсин** - моддаи захрнокӣ органикӣ, ки аз микроорганизмҳо ва растаниҳо ҳосил гардида, қобилияти вайрон кардани функсияи организмро дорад;

- **хавфи биологӣ** - тавъамшавии эҳтимолияти ба вучуд омадани таъсири зарарнок ва дараҷаи он дар ҳолатҳое, ки манбаи чунин таъсиррасонӣ агенту токсинҳои биологии назоратшаванда мебошанд;

- **хатарӣ биологӣ** - имконияти эҳтимолии таъсири омилҳои хатарнокӣ биологӣ ба инсон ва муҳити зист, аз ҷумла ба ҳайвонот ва наботот, ки оқибати он метавонад боиси ба вучуд омадани вазъи хатарнокӣ биологӣ ва табдил ёфтани он ба вазъи фавқулодаи хусусияти биологидошта гардад.

Моддаи 2. Қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи таъмини амнияти биологӣ ва муҳофизати биологӣ

Қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи таъмини амнияти биологӣ ва муҳофизати биологӣ ба Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз Қонуни мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ эътирофнамудаи Тоҷикистон иборат мебошад.

Моддаи 3. Принципиҳои таъмини амнияти биологӣ ва муҳофизати биологӣ

Амнияти биологӣ ва муҳофизати биологӣ дар асоси принципиҳои зерин таъмин карда мешаванд:

- қонуният;
- бамеъёрдарорӣ;
- муносибсозӣ;
- пешгирӣ.

Моддаи 4. Таъмини амнияти биологӣ ва муҳофизати биологӣ

1. Таъмини амнияти биологӣ ва муҳофизати биологӣ маҷмӯи чораҳо ва воситаҳо (ташқилӣ, ҳуқуқӣ, техникаӣ технологӣ ва табобатӣ пешгирӣ)-ро вобаста ба ҳифзи саломатии аҳоли ҳангоми истеҳсол, ҳамлу нақл, истифода, нигоҳ доштан, фурӯш, истеъмол, нобудсозии маҳсулот, иҷрои қор ва хизматрасониҳо дар бар мегирад.

2. Таъмини муҳофизати биологӣ чораҳои муҳофизат, назорат ва ҳисоботдиҳиро, ки барои пешгирӣ намудани талаф, тасарруф, нодуруст истифода бурдан, барқасдона ба муҳит ихроҷ ё паҳн кардани агенту токсинҳои биологии назоратшаванда ва захираҳои бо онҳо алоқаманд, инчунин дастрасӣ, нигоҳ доштан ва ҳамлу нақли беиҷозати чунин мавод истифода карда мешаванд, дар бар мегирад.

3. Таъмини амнияти биологӣ ва муҳофизати биологӣ бо тадбирҳои зерин амалӣ карда мешавад:

- танзими давлатии фаъолияти илмию таҳқиқотӣ, истеҳсол, ҳамлу нақл, чойивазкунӣ, таҳвил ва намудҳои дигари фаъолияти, ки бо агенту токсинҳои биологии назоратшаванда, инчунин таҷҳизот ва технологияҳои таъиноти духадафа алоқаманд;

- назорати коркард, тайёр кардан, ба даст овардан, ҳамлу нақл, нигоҳ доштан, таҳвил ва истифодаи агенту токсинҳои биологии назоратшаванда, инчунин таҷҳизот ва технологияҳои таъиноти духадафа;

- муайян кардани ваколатҳо ва масъулияти мақомоти давлатӣ, ҳуқуқу уҳдадориҳои шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ;

- ҳамоҳангсозии фаъолияти мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатӣ;

- таъмини ҳифзи аҳоли ва муҳити зист, ҳайвонот ва наботот, объектҳои эҳтимолан хатарноки биологӣ мутобиқи талаботи меъёрӣ;

- таъмин, назорат ва таҷдиди мунтазами рӯйхати миллии агенту токсинҳои биологии назоратшаванда, инчунин таҷҳизот ва технологияҳои таъиноти духадафа;

- дастрас будани иттилоот, баланд бардоштани сатҳи огоҳонии аҳоли;

- асосноккунии илмӣ ҳангоми қабули қарорҳо;

- ба субъектҳои ғайридавлатӣ манъ кардани истеҳсол, ба даст овардан, соҳибӣ кардан, коркард, ҳамлу нақл, таҳвил ё истифодаи силоҳи биологӣ ё токсинӣ ва воситаҳои дастрас намудани он, инчунин иштирок дар амалҳои дар боло зикргардида ба сифати шарик, расонидани кумак ё маблағгузориҳои онҳо.

Моддаи 5. Нишондиҳандаҳои амнияти биологӣ

1. Барои таъмини амнияти биологии аҳоли ва муҳити зист нишондиҳандаҳои зерин муқаррар карда мешаванд:

- ҳадди ҷоизи ғилзати агентҳои биологӣ дар муҳити зист ва таркиби маҳсулот;

- органолептикӣ (тамъ ва бўйи барои маҳсулот хос);

- зоҳирӣ (тамомияти борпеч, зичӣ ва ранг, мавҷуд набудани омехтаҳои бегона, ҳашарот, кирмак), ки барои агентҳои биологӣ ва маҳсулот хос мебошанд;

- захрнокӣ (дараҷаи зарарнокӣ ба организм);

- вирулентнокӣ (хусусияти ба касалӣ гирифта кардан ва ё нобуд сохтани организм);

- сироятнокӣ (хусусияти паҳншавии бемориҳои сирояткунанда);

- кансерогенӣ (қобилияти ангезонидани варами ганда);

- мутагенӣ (қобилияти тағйир додани организм);
- тератогенӣ (хусусияти халалдор кардани инкишофи бофтаҳо ва ҷанин).

2. Нишондиҳандаҳои амнияти биологӣ барои объектҳои эҳтимолан хатарноки биологӣ ва маҳсулот аз ҷониби шахсони ҳуқуқӣ, ки фаъолиятро оид ба истеҳсол, истифода, нигоҳдорӣ, ҳамлу нақл, фурӯш ва нобудсозии онҳо анҷом медиҳанд, таҳия карда мешаванд.

3. Нишондиҳандаҳои амнияти биологӣ бо ҳуҷҷатҳои меъёрӣ, ки бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ гардидаанд, ба танзим дароварда мешаванд.

БОБИ 2. ТАДБИРҲОИ МАНЪКУНИҲИ ДАР СОҲАИ АМНИЯТИ БИОЛОГӢ ВА МУҲОФИЗАТИ БИОЛОГӢ

Моддаи 6. Манъ кардани фаъолияти беиҷозат вобаста ба агенту токсинҳои биологии назоратшаванда

Ба шахсони ҳуқуқӣ манъ аст:

1) коркард, истеҳсол, ба даст овардан, чамъ кардан, ҳамлу нақл ва нигоҳ доштани силоҳи биологӣ ё токсинӣ, инчунин мустақим ё ғайримустақим таҳвил додани агенту токсинҳои биологии назоратшаванда ба субъектҳои ғайридавлатии дар содир кардани амалҳои беиҷозат гумонбаршуда;

2) иштирок дар коркард оид ба истифодаи агенту токсинҳои биологии назоратшаванда ба сифати силоҳи биологӣ ё токсинӣ;

3) сохтан ва ба даст овардани объектҳои барои истеҳсоли силоҳи биологӣ ё токсинӣ пешбинигардида;

4) анҷом додани фаъолияти беиҷозат дар объектҳои эҳтимолан хатарноки биологӣ, инчунин бо борпеч ё зарфи биологии изолятсияшудаи дорои агенту токсинҳои биологии назоратшаванда бо мақсади ихроҷи онҳо ба муҳити зист;

5) тасарруфи агент ё токсинҳои биологии назоратшаванда аз объектҳои эҳтимолан хатарноки биологӣ, воситаҳои нақлиётӣ ва паҳнсозии онҳо бо мақсадҳои таҳрибкорӣ;

6) расонидани кумак, ҳавасманд ва мусоидат намудан ба шахсони ҳуқуқӣ ва мансабдор чиҳати амалӣ намудани фаъолияти беиҷозат вобаста ба истифодаи агенту токсинҳои биологии назоратшаванда;

7) додани фармоиш, фармон, кӯшиш ё таҳдид намудан барои содир кардани кирдорҳои зиддиҳуқуқӣ, инчунин ба сифати шарик амал кардан ва маблағгузорӣ намудани фаъолияти беиҷозат вобаста ба истифодаи агенту токсинҳои биологии назоратшаванда ба сифати силоҳи биологӣ ё токсинӣ.

БОБИ 3. ИДОРАКУНИИ ДАВЛАТӢ ДАР СОҲАИ АМНИЯТИ БИОЛОГӢ ВА МУҲОФИЗАТИ БИОЛОГӢ

Моддаи 7. Салоҳияти Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи таъмини амнияти биологӣ ва муҳофизати биологӣ

Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи таъмини амнияти биологӣ ва муҳофизати биологӣ дорои салоҳияти зерин мебошад:

- 1) муайян намудани мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба таъмини амнияти биологӣ ва муҳофизати биологӣ;
- 2) ҳамоҳанг сохтани фаъолияти мақомоти давлатӣ дар соҳаи амнияти биологӣ ва муҳофизати биологӣ;
- 3) қабули санадҳои меъёрии ҳуқуқие, ки талабот ва тартиби гирифтани иҷозатро барои таҳвили агенту токсинҳои биологии назоратшаванда, таҷҳизот ва технологияҳои таъиноти духадафа муқаррар менамоянд;
- 4) муайян намудани ваколатҳои мақомоти давлатӣ ва ҳуқуқу уҳдадорихои шахсони ҳуқуқӣ оид ба таъмини амнияти биологӣ ва муҳофизати биологӣ;
- 5) дохил намудани масъалаҳои амнияти биологӣ ва муҳофизати биологӣ ба барномаҳои тайёркунӣ ва бозомӯзии кадрҳо дар муассисаҳои таҳсилоти олӣ ва миёнаи касбӣ;
- 6) қабули барномаҳои давлатӣ, маблағгузорӣ ва таъминоти моддию техникии онҳо, тасдиқи рӯйхати агенту токсинҳои биологии назоратшаванда, инчунин таҷҳизот ва технологияҳои таъиноти духадафа;
- 7) амали намудани салоҳияти дигар мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон.

Моддаи 8. Ваколатҳои мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба таъмини амнияти биологӣ ва муҳофизати биологӣ

Мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба таъмини амнияти биологӣ ва муҳофизати биологӣ дорои ваколатҳои зерин мебошанд:

- 1) пешбурди сиёсати давлатӣ ва ҳамоҳангсозии фаъолияти вазорату идораҳо ва мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ;
- 2) амалӣ намудани назорати иҷроии талаботи Қонуни мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи амнияти биологӣ ва муҳофизати биологӣ дар доираи ваколатҳои худ;
- 3) таҳия ва татбиқи барнома, стратегия, нақшаи миллии амал ва лоиҳаҳо, амалӣ намудани ҳамкорихо бо созмонҳои байналмилалӣ дар доираи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- 4) гузаронидани баҳодиҳии хавфи биологӣ ва таҳлилҳо оид ба ихроҷ ва паҳншавии агенту токсинҳои биологии назоратшаванда ба муҳити зист;
- 5) тартиб додан ва навсозии давравии рӯйхати миллии агенту токсинҳои биологии назоратшаванда, инчунин таҷҳизот ва технологияҳои таъиноти духадафа;

6) додани иҷозатнома барои амалӣ намудани фаъолият вобаста ба ангезандаҳои бемориҳои сирояткунанда, инчунин таҷҳизот ва технологияҳои табиноти духадафа;

7) додани иҷозат барои воридот, содирот ва транзити ангезандаҳои бемориҳои сирояткунанда, инчунин таҷҳизот ва технологияҳои табиноти духадафа;

8) андешидани чораҳои маъмури (боздоштан, бозхондан ва бекор кардани иҷозатнома барои анҷоми фаъолият вобаста ба истифода, омӯзиш ва озмоиш, истеҳсол, инчунин воридот ва содироти ангезандаҳои бемориҳои сирояткунанда) нисбати шахсони ҳуқуқӣ барои риоя накардани талаботи Қонуни мазкур, меъёру қоидаҳо дар соҳаи амнияти биологӣ ва муҳофизати биологӣ, инчунин талабот ва меъёрҳои байналмилалӣ;

9) назорати иҷрои санадҳои меъёрие, ки талабот ва расмиёти гирифтани иҷозатро барои таҳвили агенту токсинҳои биологии назоратшаванда, таҷҳизот ва технологияҳои табиноти духадафа муқаррар менамоянд;

10) қабули ҳуҷҷатҳои меъёрӣ ва дастурамалҳое, ки талабот ва расмиёти воридот, содирот ё транзити агенту токсинҳои биологии назоратшаванда, инчунин таҷҳизот ва технологияҳои табиноти духадафаро тавассути ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамоянд;

11) қабули дастурамалҳо оид ба ҳамлу нақли дохилии маводи биологии хатарнок ва талабот нисбати борпечӣ ва тамғазании онҳо;

12) таҳияи принципҳои асосӣ оид ба таҳлил, арзёбӣ ва идоракунии хавфҳои биологии ихроҷи агенту токсинҳои биологии назоратшаванда ба муҳити зист ва паст кардани оқибатҳои он;

13) таҳияи меъёрҳои баҳодихӣ ва дараҷабандии хавфи объектҳои эҳтимолан хатарноки биологӣ;

14) гузаронидани маҷмӯи тадбирҳо, аз ҷумла чорабиниҳои карантинӣ оид ба нобуд сохтани агенту токсинҳои биологии назоратшаванда, паст кардани хатари таъсири манфӣ, баланд бардоштани сатҳи муҳофизати аҳоли ва муҳити зист, инчунин арзёбии самаранокии чунин тадбирҳо;

15) амалӣ намудани таҳлили маҷмӯии ҳолатҳо, ошкор намудани таҳдидҳои нави биологӣ ва пешгӯии оқибатҳои имконпазири онҳо;

16) ҷорӣ намудани усулҳои нави тасниф ва ҳаммонандкунии агенту токсинҳои биологии назоратшаванда мутобиқи таснифоти байналмилалӣ;

17) ташкил ва ҳифзи коллексияҳои миллии микроорганизмҳои патогенӣ (ангезандаи бемориҳои сирояткунанда) аз дастрасии беиҷозат ва тасарруфи онҳо;

18) таҳияи меъёрҳои гигиениии мавҷудияти агенту токсинҳои биологии назоратшаванда дар маҳсулоти хӯрокворӣ ва муҳити зист;

19) такмили усулҳои арзёбии амнияти маҳсулоти нав истеҳсолшаванда, аз ҷумла бо истифодаи организмҳои зиндаи тағйирдодашуда, био ва нанотехнология бадастовардашуда;

20) гузаронидани таснифот ва ташкили феҳристи объектҳои эҳтимолан хатарноки биологии амалкунанда, инчунин ҳудудҳои объектҳои барҳамдодашуда;

21) таъмини назорати истеҳсолӣ ва назорати давлатии муомилот бо партовҳои биологӣ;

22) ташкили низоми давлатии иттилоотии таъмини амнияти биологӣ;

23) омода намудани шиносномаи тиббию санитарӣ ва байтории объектҳои эҳтимолан хатарноки биологӣ, мониторинги биологӣ дар ҳудуди минтақаҳои санитарии онҳо, инчунин таҳияи асосноккунии техникую иқтисодии чораҳо оид ба паст ва бартараф намудани сатҳи хавф;

24) гузаронидани иктишофи биологии истифодаи агенту токсинҳои биологии назоратшаванда, инчунин бо роҳи инженерияи генӣ бадастовардашуда, ба сифати силоҳи биологӣ ё токсинӣ бо мақсади таҳияи тадбирҳои эътино ва паст намудани оқибати манфии онҳо;

25) тақвияти назорат дар сарҳад оид ба агенту токсинҳои биологии назоратшаванда, таҷҳизот ва технологияҳои таъиноти духадафа дар доираи муқаррароти созишномаҳои байналмилалӣ бо мақсади пешгирӣ намудани таҳдидҳои террористӣ;

26) тасдиқи шаклҳои баҳисобгирӣ ва ҳисоботдиҳӣ барои пешниҳоди маълумот ба мақомоти ваколатдори давлатӣ ва ё мақомоти дигари давлатӣ;

27) пешбурди баҳисобгирӣ ва ҳисоботдиҳӣ ҳангоми коркард, ба даст овардан, истеҳсол, соҳибӣ кардан, нигоҳ доштан, ҳамлу нақл, таҳвил ё истифодаи агенту токсинҳои биологии назоратшаванда, инчунин таъмини муҳофизати объектҳои эҳтимолан хатарноки биологӣ;

28) мубодилаи иттилоот бо давлатҳои дигар ва созмонҳои байналмилалӣ дар доираи шартномаҳои ба имзорасида;

29) тайёр кардан ва бозомӯзии мутахассисони касбӣ дар соҳаи амнияти биологӣ ва муҳофизати биологӣ;

30) пешниҳоди ҳисоботи ҳарсола ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи амалӣ намудани уҳдадорихои байналмилалӣ дар соҳаи амнияти биологӣ ва муҳофизати биологӣ;

31) таъин намудани нозирони омӯзонидашуда доир ба масъалаҳои амнияти биологӣ ва муҳофизати биологӣ ва амалӣ намудани фаъолияти нозиротӣ;

32) тибқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ирсол намудани пешниҳод оид ба мусодира кардани агенту токсинҳои биологии назоратшаванда, таҷҳизот ва технологияҳои таъиноти духадафа, боздоштан

ва мусодира кардани воситаҳои пулии алоқаманд бо ҳамаи намуди фаъолиятҳои, ки Қонуни мазкур манъ намудааст;

33) амалӣ намудани ваколатҳои дигар мутобиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон.

БОБИ 4. ТАЪМИНИ ТАЛАБОТ ДАР СОҲАИ АМНИЯТИ БИОЛОГӢ ВА МУҲОФИЗАТИ БИОЛОӢ

Моддаи 9. Санҷишҳо дар соҳаи амнияти биологӣ ва муҳофизати биологӣ

Санҷишҳо дар соҳаи амнияти биологӣ ва муҳофизати биологӣ тибқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи санҷиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор" амалӣ карда мешаванд.

Моддаи 10. Иҷозатномадиҳӣ барои фаъолият дар соҳаи амнияти биологӣ ва муҳофизати биологӣ

Иҷозатномадиҳӣ барои фаъолият дар соҳаи амнияти биологӣ ва муҳофизати биологӣ мутобиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи иҷозатномадиҳӣ ба баъзе намудҳои фаъолият" амалӣ карда мешавад.

Моддаи 11. Баҳисобгирӣ ва назорати давлатии агенту токсинҳои биологии назоратшаванда ва объектҳои эҳтимолан хатарноки биологӣ

1. Агенту токсинҳои биологии назоратшаванда ва объектҳои эҳтимолан хатарноки биологӣ таҳти баҳисобгирӣ ва назорати давлатӣ қарор дода мешаванд.

2. Низоми давлатии баҳисобгирӣ ва назорат амалӣ намудани чораҳои вобаста ба муайян намудани миқдор, маҳалли ҷойгиршавӣ, пешгирии талаф, тасарруф ва дастрасии беиҷозат, пешниҳоди иттилооти фаврӣ дар бораи мавҷудияту ҷойивазкунии онҳо, инчунин маълумот дар бораи нобудсозӣ, воридот ва содироти агенту токсинҳои биологии назоратшаванда ва объектҳои эҳтимолан хатарноки биологиро, ки дар шартномаҳои байналмилалӣ ва уҳдадорӣҳои байналмилалӣ пешбинӣ шудаанд, таъмин менамояд.

3. Шахсони дорои иҷозатнома бояд ҳуҷҷатҳои баҳисобгирии агенту токсинҳои биологии назоратшавандаро мутобиқи фаъолияти ба онҳо иҷозатдодашуда пеш баранд.

4. Шахсони дорои иҷозатнома уҳдадоранд, ки баҳисобгирии агенту токсинҳои биологии назоратшавандаро дар ҳамаи марҳилаҳои лаҳзаи воридшавии онҳо ба объект то нобудсозии онҳо ё ба шахсони дигари дорои иҷозатнома супориданашон амалӣ намоянд.

5. Шахсони дорои иҷозатнома ба мақоми ваколатдори давлатӣ, ки маълумоти зарурӣ ва давравии ҳисоботро муайян менамояд, ҳисоботдиҳанда мебошанд.

6. Шакли ҳуҷҷатҳои баҳисобгирию ҳисоботӣ ва муҳлати нигоҳдории онҳоро мақомоти ваколатдори давлатӣ тасдиқ менамоянд.

7. Тартиби ташкили низоми давлатии баҳисобгирӣ ва назорати агенту токсинҳои биологии назоратшаванда ва объектҳои эҳтимолан хатарноки биологиро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамояд.

Моддаи 12. Талабот ба таъмини муҳофизати ҷисмии объектҳои эҳтимолан хатарноки биологӣ

1. Талабот ба таъмини муҳофизати ҷисмии объектҳои эҳтимолан хатарноки биологӣ бо санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешаванд.

2. Меъёру қоидаҳо оид ба муҳофизати ҷисмии объектҳои эҳтимолан хатарноки биологӣ вобаста ба дараҷаи хатарнокии микроорганизмҳо аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешаванд.

3. Муҳофизати ҷисмии объектҳои эҳтимолан хатарноки биологӣ бояд мутобиқи талаботи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ эътирофнамудаи Тоҷикистон таъмин карда шавад.

Моддаи 13. Ҳамлу нақли агенту токсинҳои биологии назоратшаванда

1. Ҳамлу нақли агенту токсинҳои биологии назоратшаванда аз тарафи ташкилотҳои нақлиётӣ амалӣ карда мешавад, ки барои чунин хизматрасонӣ иҷозатнома доранд.

2. Ҳамлу нақли дохилӣ ва байналмилалӣ агенту токсинҳои биологии назоратшаванда мутобиқи қоидаҳои байналмилалӣ, инчунин санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба ҳамлу нақли маводи хатарнок ва бо риояи талабот ба борпечӣ ва тамғазании онҳо амалӣ карда мешавад.

3. Ташкилоти нақлиётӣ, ки ҳамлу нақли дохилӣ ва байналмилалӣ агенту токсинҳои биологии назоратшавандаро амалӣ менамояд, бояд талабот ба ҳамлу нақл, борпечӣ ва тамғазанӣ, инчунин чораҳо оид ба пайгирии борҳо, таъмини амният, ҳифзи ҳайати кормандон ва воситаҳои нақлиётро риоя намояд.

Моддаи 14. Воридот, содирот ва транзити агенту токсинҳои биологии назоратшаванда ва таҷҳизоту технологияҳои таъиноти духадафа

1. Воридот, содирот ва транзити агенту токсинҳои биологии назоратшаванда, таҷҳизоту технологияҳои таъиноти духадафа, кор ва хизматрасониҳои ба коркард, истеҳсол, харид, чамъ кардан ва интиқол додани силоҳи биологӣ ё токсинӣ алоқаманд, мутобиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешаванд.

2. Санадҳои меъёрии ҳуқуқие, ки талабот ва расмиёти воридот, содирот ё транзити агенту токсинҳои биологии назоратшаванда ва таҷҳизоту

технологияҳои таъиноти духадафаро муқаррар менамоянд, аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд.

Моддаи 15. Назорати таҳвили дохилии агенту токсинҳои биологии назоратшаванда

1. Таҳвили агенту токсинҳои биологии назоратшаванда дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон байни шахсони ҳуқуқии дорои иҷозатнома ва объектҳо мутобиқи Қонуни мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад.

2. Таҳвили агенту токсинҳои биологии назоратшаванда дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси иҷозат ва мутобиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад.

3. Санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ талаботи иловагии техникаро нисбати таъмини ҳифзи ҳангоми таҳвил, чораҳо оид ба пайгирии агенту токсинҳои биологии назоратшаванда ва тасдиқи гирифтани мавод аз ҷониби қабулкунандаи он барои таъмини имконияти баҳисобгирии қатъии агенту токсинҳои биологии назоратшавандаро муқаррар менамоянд.

Моддаи 16. Талабот нисбат ба борпеч ва тамғагузори агенту токсинҳои биологии назоратшаванда

1. Борпечи агенту токсинҳои биологии назоратшаванда бояд талабот ва шартҳои дахлдорро (речаи ҳароратро) барои ҳамлу нақли дохилӣ ва байналмилалӣ таъмин ва ихроҷи онҳоро ба муҳити зист пешгирӣ намояд.

2. Борпеч бояд бо ҳуҷҷатҳои ҳамроҳикунанда бо зикри иттилооти дахлдор дар бораи тавсифи агенту токсинҳои биологии назоратшавандаи дар он мавҷудбуда мутобиқи таснифоти дараҷаи хатарнокӣ ва тамғагузори онҳо ба расмиёт дароварда шавад. Талабот ба борпеч ва тамғагузори агенту токсинҳои биологии назоратшаванда тибқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешаванд.

Моддаи 17. Ҳуқуқи уҳдадорихи шахсони ҳуқуқӣ дар соҳаи амнияти биологӣ ва муҳофизати биологӣ

1. Шахсони ҳуқуқӣ дар соҳаи амнияти биологӣ ва муҳофизати биологӣ ҳуқуқ доранд:

1) амнияти биологӣ ва муҳофизати биологии объектҳои эҳтимолан хатарноки биологии зертобеи худро таъмин намоянд;

2) агенту токсинҳои биологии назоратшавандаро бо риояи талаботу қоидаҳои муқарраргардида коркард, истехсол, нигоҳдорӣ ва ҳамлу нақл намоянд.

2. Шахсони ҳуқуқие, ки коркард, истехсол, нигоҳдорӣ ва ҳамлу нақли агенту токсинҳои биологии назоратшавандаро анҷом медиҳанд, уҳдадоранд:

1) талаботи Қонуни мазкур, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистонро дар соҳаи амнияти биологӣ ва муҳофизати биологӣ, инчунин санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ эътирофнамудаи Тоҷикистонро риоя намоянд;

2) назорати истеҳсолиро дар объектҳои эҳтимолан хатарноки биологӣ, ки бо агенту токсинҳои биологӣ назоратшаванда кор мекунанд, таъмин намоянд;

3) маълумот, иттилоот ва ҳуҷҷатҳои дар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ зикргардидаро дар маҳалли фаъолияти ташкилот ё интиқолдиҳанда дар шакл ва дар муҳлати муайянгардида маҳфуз нигоҳ доранд;

4) маълумот, иттилоот ва ҳуҷҷатҳои дархостнамудаи мақомоти ваколатдори давлатиро, ки дар ихтиёри онҳо ё таҳти назорати онҳо қарор доранд, дар шакли муҳлати зикргардида пешниҳод намоянд;

5) вазорату идораҳои дахлдорро дар соҳаи таъмини амнияти биологӣ ва муҳофизати биологӣ дар бораи ҳолатҳои садамавӣ, боз доштани истеҳсолот, вайрон шудани чараёнҳои технологӣ, ки ба амнияти санитарӣ, эпидемиологияи аҳоли ва муҳити зист хатар эҷод мекунанд, сари вақт хабардор намоянд;

6) миқдори тайёри маҳсулотро бо иттилооти зарурӣ оид ба зарари имконпазир ва дар бораи омилҳои онҳо, ки ба ҳаёт ё саломатии инсон зарар мерасонанд, аз ҷумла ҳангоми истифода ва нигоҳдории тӯлонии ин маҳсулот ҷамъ мешаванд, таъмин намоянд;

7) ба нозир ва коршинос барои иҷрои ваколатҳояшон кумак расонанд, инчунин бо дархости асосноки онҳо маълумоти заруриро, ки ба иҷрои талаботи Қонуни мазкур ва ҳуҷҷатҳои дигари танзимкунанда дахл дорад, пешниҳод намоянд;

8) зарари ба саломатӣ ва молу мулки шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ расонидашударо тибқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷуброн намоянд;

9) кормандонро, ки курсҳои пешакӣ ва давравӣ омӯзишро оид ба масъалаҳои амнияти биологӣ ва муҳофизати биологӣ нагузаштаанд, ба кор дар объектҳои эҳтимолан хатарноки биологӣ роҳ надиханд.

Моддаи 18. Уҳдадорӣҳои роҳбарони ташкилотҳо барои таъмини амнияти биологӣ ва муҳофизати биологӣ

Роҳбарони ташкилотҳо барои таъмини амнияти биологӣ ва муҳофизати биологӣ уҳдадоранд:

- шахси масъулро оид ба таъмини амнияти биологӣ ва муҳофизати биологӣ таъин намоянд;

- гузаштани кормандонро аз курсҳои бозомӯзӣ оид ба амнияти биологӣ ва муҳофизати биологӣ бо тартиби муқаррарнамудаи мақомоти ваколатдори давлатӣ таъмин намоянд;

- дастурамалҳои мансабии кормандон ва шахсони масъул барои амнияти биологӣ ва муҳофизати биологиро дар мувофиқа бо мақомоти ваколатдори давлатӣ таҳия ва тасдиқ намоянд.

Моддаи 19. Тартиби воқуниш ва таҳқиқи ҳолатҳои фавқулодаи дорои хусусияти биологӣ

Воқуниш ва таҳқиқи ҳолатҳои фавқулодаи дорои хусусияти биологӣ, ки ба саломатии инсон, муҳити зист, ҳайвонот ва наботот таъсир мерасонанд, мутобиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешаванд.

Моддаи 20. Робитаҳои байналмилалӣ дар соҳаи амнияти биологӣ ва муҳофизати биологӣ

Робитаҳои байналмилалӣ дар соҳаи амнияти биологӣ ва муҳофизати биологӣ бо созмонҳои байналмилалӣ ва мақомоти марбути давлатҳои хориҷӣ тибқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ эътирофнамудаи Тоҷикистон амалӣ карда мешаванд.

БОБИ 5. МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ

Моддаи 21. Ҷавобгарӣ барои риоя накардани талаботи Қонуни мазкур

Шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ барои риоя накардани талаботи Қонуни мазкур бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд.

Моддаи 22. Тартиби мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур

Қонуни мазкур пас аз шаш моҳ аз рӯзи интишори расмӣ мавриди амал қарор дода шавад.

Президенти

Ҷумҳурии Тоҷикистон

ш. Душанбе

29 январӣ соли 2021, № 1759

Эмомалӣ Раҳмон